Huszonegyedik évfolyam. 242. szám. Kolozsvár, 1900. október 24. szerda.

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos utcza (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék" előfizetési dija:
Egész évre . . 32 korona. | Negyedévre . . 8 korona.
Félévre . . . 16 korona. | Egy hóra . . . 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:
Kolozsvárt, Deák Ferencz utcza 33-ik szám.

Egy négyszög czentiméternyi tér hirdetési ára 8 fillér. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 2 *korona.*

Hivatalos közlemények sora 5 korona.
Nyilttéri ozikkek garmond sora után 40 fillér fizetendő.

A főispán-kérdés.

(Két czikk.)

II.

Ámde képzelhető-é ennek a törekvésnek hatályossága, ennek a munkának megfelelő eredménye, ha az egygyütt működést minduntalan megzavarja azoknak az egyéneknek előtérben állása, a kik a közel multban a most inaugurálttal szemben teljesen ellenkező irányt képviseltek, akik nem a társadalom összhangjára, hanem a széthuzásra basirozták tevékenységüket, s a kik épen ennél fogva, legjobb igyekezetük mellett is, minduntalan bizonyos bizalmatlansággal találkoznak a közéletben és mindig csak bizonyos félszegséggel, bénultsággal végezhetik a megoldásra váró uj feladatot?!

És ezenkivül nem szabad figyelmen kivül hagyni még egyet. Nem titok többé, hogy az ország különböző részeiben mind határozottabb alakban jelentkezik az a törekvés, mely a jelennel szemben a multak visszaállitására igyekszik, az eddigi fejlődést visszacsinálni akarja.

Nó már most mi lehet biztatóbb e törekvésekre és következőleg veszedelmesebb az uj aera eddigi eredményeire, mint ha azok a törekvések a mult közös hagyományai révén contactust vélnek találni a régi rendszernek a jelenlegi által is bizalmasakul acceptált oszloposaival, ha ezek helyben maradásában tápot találnak azoknak a reménykedéseknek felbiztatására, melyeket a multtal való teljes szakitás abban hagyása támasztott a lelkületünkben?!

Mi természetesebb ezzel szemben annál a követelésnél, hogy a kormánynak le kell szerelnie ezeket a reménykedéseket és fel kell fegyvereznie azt az ezek miatt apadó vagy nem fejlődő bizalmat, melyet az uj aera megteremtésének igéretével támasztott?!

Nincs tehát semmi abszurd és semmi erkölcstelen abban, hogy az ellenzék ennek az igéretnek beváltását sürgeti, a közélet átalakulási proczessusát figyelemmel kiséri és az az elégördült mesterséges akadályokat eltávolitani akarja. Már pedig ezt az adott helyzetben legsikeresebben a főispáni állások megfelelő betöltése munkálhatja.

Ez azonban nem azt jelenti, hogy az ellenzék minden igyekezetét ebben az aktióban meritse ki és e mellett figyelmen kivül hagyja magát a bajok alapokát: a főispáni intézmény mai alakjának abszurditását. A közigazgatás reformjának nem sokára napirendre kerülő kérdése igenis ennél a pontnál vár az ellenzéktől nagy aktiót. Idején tisztába kell tehát jönnünk azzal az iránynyal, a melyben ez intézmény átalakitását, s a modern jogállam szellemével való összhangba hozatalát czélozzuk.

És itt nem szabad szemet hunynunk egy furcsa jelenség előtt, a mely egy pár helyen máris magára vonta a közfigyelem álmélkodását. Értjük alatta a főispán uraknak képviselőjelöltekként való jelentkezését. Rónay Jenő torontáli főispán hivatalos alakban is bejelentette a torontáli kerületek valamelyikére való jelentkezését és két erdélyi főispánról is egész positivitással hirlelik, hogy törvényhatóságaik területén képviselői mandátumot akarnak vállalni.

Nó hát a közigazgatás helyes rendje szempontjából az efféle vállalkozás egyenesen megengedhetetlen. A magyar közélet fejlődési iránya a multban, mindig is kizárta az ilyesmit. Csak a szerencsétlen Bánffy-uralom, mely egyebeken kivül kiváló elöszeretettel kultiválta a fejük tetejére állitott absurdumokat, kezdette divatba hozni, hogy a főispánok képviselőségre pályáznak. Ám, eltekintve a főispáni állásnak, mint dignitásnak tartozó tekintetektől, ez a pályázás a közigazgatás és politika egymástól való elválasztásának nagy elvével is ellentétben áll. A főispán urak a közigazgatás közegei. Állásuk a közigazgatási pálya egyik magasabb fokozatát jelenti. Tessék tehát azon a ponton megállani és szeszély, hangulat vagy érdek szerint az elfoglalt positiót nem cserebérélgetni. Az ilyesmi mindig kárára van a közélet consolidációjának. Az adott esetben pedig megtagad egy nagy elvet: a közigazgatás és törvényhozás functiókörei egymástól való elválasztásának nagy elvét. Ez ellen tehát garantiát kell keresnünk a jövőre, de lehetőleg reducálnunk kell azt a jelenben is.

V. A.

Politikai hirek.

A függetlenségi párt Ugron-csoportja — mint Budapestről értesitenek — tegnap délután 5 órakor, elnöke Bartha Miklós lakásán értekezletet tartott, melyen — a távollevő Várossy Gyula kivételével — a párt valamennyi tagja részt vett. Az értekezleten a *trónörökös házasságának beczikkelyezésére* vonatkozó törvényjavaslaton tanácskoztak. Több, mint két órán át folyt a vitatkozás, mely felölelte mindazokat a szempontokat, melyek a magyar közjog szempontjából döntők. Végleges határozatot azonban ma a párt nem hozott, hanem az a fölötti tanácskozást, ugyancsak Bartha Miklós lakásán csütörtökön folytatják.

Miért nincs külön belügyminiszter? Erre a sokat emlegetett kérdésre végre maga *Széll* Kálmán adott feleletet a pénzügyi bizottság hétfői ülésén. Ez uttal Komjáthy a Széll belügyminiszterségére nézve megforditotta a mult évben használt fegyverét. A motivációja azonban, ugy mond Széll, egy kissé azt sejteti, hogy még sem nyugodott meg egészen abban, hogy szóló vezeti még mindig a belügyi tárczát. Nem azért nem töltötte be e tárczát, mert nem tudta, hanem mert nem akarta. És ez bizonyos ideig még igy is marad. Igyekszik a belügyi tárczát és annak ügyeit ugy gondozni, a mennyire erőitől telik.

Pártszervezkedés Fogarason. Fogarasi levelezőnk jelenti a következőket:

A szabadelvü párt itt már szervezkedik Tegnap délután 3 órakor gyülés volt a Városháza nagy termében. Nagyban készülődnek már. De itt inkább nemzetiségi pártok vannak és nem szorosan vett politikai. Itt az ellenzék nem is próbál szerencsét, hanem az oláhok és szászok, de a magyarságra nézve az az előny, hogy a két előbbeni külön külön dolgozik és igy nem elég erős a kormánypártiakkal szemben.

Vasmegyeiek Darányinál. Budapestről vesszük az értesitést, hogy a vasmegyei Gazdasági Egyesület küldöttsége tisztelelgett tegnap d. e. Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszternél s átadta neki az egyesület diszelnökévé való megvalasztásáról szóló oklevelet. A küldöttséget Ernuszt Kelemen v. b. t. t., a főrendiház alelnöke vezette, a ki, mint az egyesület elnöke, az őszinte elismerés hangján emlékezett meg azokról az érdemekről, melyeket Darányi Ignácz szerzett magának a magyar gazdasági viszonyok föllendítésében. Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter meghatva mondott köszönetet a bizalomnak szép nyilvánulásáért, mely diszelnökké való választásában megnyilatkozik. Hangoztatta, milyen nagy és fontos gazdasági feladatok előtt áll az ország éppen ez idő szerint. Az autonom vámtarifa megállapitása, a külföldi szerződések megujitása ugy az ország kereskedelmére és iparára, mint elsősorban éppen mezőgazdaságára életkérdést képeznek. E feladatok megoldására az egész nemzet együttes és egyetértő munkásságára van szükség.

A költségvetés.

Budapest, okt. 23.

A pénzügyi bizottság tegnapi ülésén elsősorban a kereskedelmi tárczát tárgyalták. Beható vitát kezdtek az egyes fontosabb kérdések felett.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter minden egyes kérdésre behatóan felelt.

A *vasuti miniszterium* ügyében nem nyilatkozhatik, miután a kormány ezzel az ügygyel nem foglalkozott. Tekintettel azonban arra, hogy egy miniszterium központi kiadása 300 és 600 ezer korona között ingadozik, nagyon megfontolandó, hogy ezt a változtatást megcsináljuk-e?

Az ipari reformmunkálatokra nézve is kértek felvilágositást. Jelentheti hogy 42 sző vetkezetet létesitett, melyek az életrevaló iparosokat hitellel látják el. Gyámolitja az iparosokat szakértelmük fokozásával. A nagy ipar, a tulajdonképeni gyáripar támogatását is szem előtt tartja és eddig sikerült is minden kölcsön nélkül 50 milliót lekötnie a gyáripar részére.

Az örlési kedvezménynyel kapcsolatban konstatálja, hogy a kivitelben a versenyképesség nem csökkent, a miben a megfelelő tarifa-politikának igen nagy része van.

A kartelleket tanulmányoztatta s most a külföldi mozzanatokat tartja szemmel s a tapasztalatokhoz képest fog eljárni.

A kőszénkérdést maga is méltányolja és fontosságához képest kiséri figyelemmel. Ezt a mostani helyzetet igyekszik kihasználni s a magyar szénnek óriási piaczot sikerült csinálni. Ha Bécs, Berlin panaszkodik, van rá oka, de nincs okunk nekünk. Ma Bécsben mindenütt magyar szén dominál. — Ezen a helyzeten nincs okunk változtatni, mert ez a helyzet lehetővé teszi, hogy bizonyos idő mulva a magyar szén is dominájon.

A párisi kiállitás kérdésében lehetetlen olyan feladatot adni, hogy a kérdés arányban áll e a gazdasági haszonnal? Ellenben konstatálja, hogy az általa föllállitott ügynökség, mint azt azt ellenőrzés bizonyitja, százezre re menő megrendelést közvetit. Ez igen nagyjelentőségü motivum s rajta lesz, hogy ezt még jobban fejlessze. Itt megragadja az alkalmat, hogy a kormánybiztossás és különösen *Lukács* Béla iránt, a ki csodálatos szakértéssel, kitartással és buzgalommal végezte a ráháruló föladatokat, köszönetet mondjon.

A bosnyák vasutak ügyében könnyebb a kérkedés, mint a felelet. Ez komplikált kérdés, a melynek tárgyalási tartalmára diszkrécziót vállaltak s nagyon furcsa volna, ha most kérdezésre a diszkrécziót megszegné s megadná a felvilágositásokat. Legyenek ebben a tekintetben türelemmel, a felelősség a kormányra nézve megmarad továbbra is s biztosithatja a bizottságot, hogy érdekeinknek megóvása legfontosabb törekvése.

A miniszter kimeritő feleletét a bizottság helyesléssel vette tudomásul.

A pénz politikája.

Kolozsvár, okt. 24.

Nem első izben tesszük szóvá az erdélyrészi oláh és szász pénzintézetek rohamos térfoglalását a magyar birtokosság területein.

Ujabb időben éppen Kolozsvár városában is megdöbbentő módon foglalják a tért a helyi magyar pénzintézetek elől, s szedik el a kolozsvári pénzintézetek legjobb jelzálogkölcsöneit.

Nyilván ez a megdönthetlen tény inditotta többek közt a kassai gazda kongresszus tagjait is arra, hogy ebben a terjeszkedésben való veszedelemre hivják fel a figyelmet.

A tény az, hogy erősen veszedelemben forog a magyar föld Erdély bérczei közt.

Erdélyen, mely nehéz időkben, zivataros századokban meg tudta őrizni magyar voltát, ma holnap idegen nép lesz urrá. Az a nép, mely akkor, mikor mi legszentebb küzdelmünkben hullattuk vérünket szabadságunkért, orvul ránk lesett és egy óvatlan pillanatban lemészárolta védtelen apáinkat: ez a nép lesz urrá a lépésről-lépésre Erdély földjein.

Mig az Emke kicsinyeket óvó intézeteket létesit mindenütt, a hol a magyarságot veszélyeztetve látja, az oláh agitácziő egy egész tért eszelt ki, melyen aláássa az erdélyi magyarság hatalmát. Pénzintézetei egyremásra váltják magukhoz az eladósodott magyar birtokosok földjeit.

Csöndben, zajtalanul fészkeli be magát mindenüvé, a hol még rövid idő előtt derék magyar érzés, magyar lélek honolt és — a mint a panaszttevőtől hallottuk — ha igy megy tovább is, fiaink megérik, hogy nem lesz iskola, a hova magyar szót tanulni eljárhatnának, mert hiszen román az ur és ő diktálja ránk a maga nyelvét.

Mit szólnak vajjon ehhez a tényhez azok, a kiknek nemcsak hivatásuk, de kötelességük is örködniök legszentebb jogainkon és hagyományainkon? Azok, a kik tétlenül nézték a székelység oláhországi kivándorlásait, nem döbbennek e meg, mikor hallják, hogy nemcsak a nép pusztul onnan, de a visszamaradó föld sem marad a miénk.

Szomoru dolog ez a rohamos térfoglalás. Azt láttatja csak, hogy mig mi a csirába akarjuk beléoltani fajunk szeretetét, a román fortély az életerős fát dönti meg, hogy helyébe a maga dudváját ültesse.

Azt a kassai szózatot nem szabad csak ugy elhangzani hagyni és rövidesen fontolóra venni, mint más egyébott elhangzottakat.

Komolyan meg kell fontolni a tennivalókat, mikép lehet az *erdélyi — magyarság pusztulásának elejét venni* és megtörni végleg a nemzetiségi pénzintézetek hatalmát.

Mert a szegénység nagy és a mikor a pusztuló középosztály jószágára vetették ki a hálójukat a mi ellenünk, ugyan jól számitottak. Ez az osztály volt minden időben Erdély leghatalmasabbja.

AZ „ELLENZÉK" TÁRCZÁJA.

1900. Október 24.

Kirándulás a Vaskapuhoz.

IV. A visszatérés.

(Vége.)

A turnu-severini révben, leghálásabb köszönetünk kifejezése után, elváltunk Kenessey Kálmán főfelügyelő urtól, kiszállottunk a partra Theodor Sándor kapitányunk vezetése alatt, ki nagy segitségünkre volt a vámhivatalnál, hol gyanakvólag fogadtak, nem akartak bebocsátni minket, mint ideigeneket, holott utlevelünk volt. Kapitányunk tudta, hogy kötelesek átengedni s egészen nyugodtan követelte. Igy át is engedtek azzal az utasitással, hogy csak menjünk-jöjjünk Turnu-Severinbe és T. Severinből, de semmi magánlakásba be ne térjünk. T. Severinnek tényleg csak arczvonalát tekintettük meg, mely körülbelől egy és fél kilométernyi hosszú, palotákkal rakott utczájával tekint le a magasból a hömpölygő Dunára. Előtte keramittal kirakott kocsiút és fiatal fákkal beültetett sétaut nyulik el; alatt a Duna felé néző oldal piszkos szemétdomb, de valószinüleg ezt is beültetik. Nem nézhettük meg a városnak fényes berendezéséről hires gymnáziumát, mivel vasuton kivántunk visszatérni Verciorováig.

Verciorovától gyalog indultunk Orsova felé, jó melegben. Ada-Kaleh megtekintését előbb elejtettük, megint fölkaroltuk, egyedül én elleneztem váltig, de a hatalmas közvélemény előtt meg kellett hajolnom. Három csonak szállitott át, rövid idő alatt megejtettük vásárlásainkat és esőben tértünk vissza a pénzügyőrség elé. Fiaink a csónakon a Szózatot énekelték s ennek tulajdonitották, hogy a pénzügyőrök, igazi nevükön a finánczok, nem vizsgálták meg, hogy mit vásároltak.

Az ada-kalehi kirándulás egyáltalában nem érdemli meg a reá forditott időt és költséget. Romot, piszkot másutt is lehet látni, az áruczikkek nem igazi keleti jellegüek, még a dohány sem nyerheti meg tetszésünket. De hát ez már szokás. A szokás pedig nagy úr. Ettől félt a mi társaságunk, de másodszor nem áldozna reá időt. — Esőben tértünk vissza Uj Zsupanekre s elfogyasztván jó étvágygyal a 10 órást 12 óra felé, vonatra ültünk, hogy a Herkules fürdőbe jussunk. — Az eső még mindig esett; eszünkbe jutott, mily hosszu volt a gyaloglás 14-én estve az orsovai révtől Uj Zsupanekig, 15-én Verciorovától megint Uj Zsupanekig, elhatároztuk, hogy a vasuti állomástól kocsin megyünk a fürdőig. Meg is tettük. 2 kor. 40 fillérbe került egy kocsi. Egyik első kérdésünk az volt d. u. 3 órakor, hogy van-e ebéd. Nincs. Azt hitték, hogy ebédeltünk, de ha kell, készitenek valamit. Jó. Megkaptuk 5 órakor. Ekkor fölmerült a kérdés, kell-e vacsora? Nem kell, mondtuk mi. De kell, mondták mások, a nobelebbek, mert szegény vendéglős megszerezte a vacsorához valót. — Próbáljuk meg, hátha nem ragaszkodik jogához, de bizony ragaszkodott, elkészitette s még azok is elfogyasztották 9 óra felé a vacsorát, kik ellenezték. Ez nyilván csak azért sikerült igy, mert az 5 órai ebéd után, az egészségtan szabályai ellenére, mindnyájan megfürödtünk s ezzel is segitettük étvágyunk kifejlését.

Az eső és szél zord jellegüvé tette a Cserna völgyét rövid ideig, de miután kiderült, egész pompájában élvezhettük a természet e hatalmas alkotását. A szük völgyből alig birtunk föltekinteni az ezer méternél magasabb sziklagerinczekre, melyeknek alsóbb részeit zöld erdő boritja. — A Herkules fürdő hosszu, kanyargós völgyben terül el s fejedelmi pompával ékeskedő villák szegélyezik a keskeny völgy két oldalát. Sós, kénes meleg fürdők nyujtanak enyhületet a szenvedő embereknek. Mi, nem szenvedők is élveztük fáradságos kirándulásunk vége felé.

A Herkules fürdő méltó befejezése volt természeti szépségekben gazdag kirándulásunknak. 16-án reggel ismét kocsikon siettunk vissza a kupolás vasuti állomásra, onnan a vonaton Lugosra, hol félreértés vagy levelezésbeli zavar miatt nem az állomásnál, hanem a városban kaptunk ebédet.

Négy-öt órai időnk lévén, megszemléltük a szép állami gymnasiumot, a most épülő szinházat, a régibb vármegyeházát stb. Vonatunk elindulása előtt kijöttek az állomásra a tanárok, a VII. VIII. osztályos tanulók ismerkedni. Hamar megbarátkoztunk, mert mindenikünk talált ott régi ismerőst Putnoky Miklós igazgató, Sinkovics József, Rettegi Károly, Máté György, Gál Lajos erdélyi származású tanárok személyében. A fiuk közt is gyorsan megtörtént az ismerkedés. A miénktől abban különbözött, hogy egy kissé zajosabb volt. Délután 4 óra körül, szives, baráti ölelkezések közt váltunk meg a jó lugosiaktól, hogy megtegyük a leghosszabb utvonalat hazáig. Tényleg ez volt a leghosszabb, mert a négy nap kifárasztott, a sötét éj pedig nem nyujthatott pihenést a fapadokon.

Október 17-én hajnalban érkeztünk Kolozsvárra, szerencsésen, bár törődötten. A kirándulás egész ideje alatt senkinek sem történt komoly baja.

Általában véve tanárok és tanulók egyaránt jókedvben érkeztek haza; a sikeres kirándulásból erőt meritettek arra, hogy ehhez hasonlókat tervezzenek.

Boldog ők, büszkék, a kik részt vettek benne s hálásan emlékeznek mindazokra, kik szives jóságukkal még kellemessé is tették, az egy ... ebként nagyszerü kirándulást.

Dr. Török István.

Egy pár év egy farmer életéből.

— **Angol regény.** —

A La... uri szerzőjétől.

Az „Ellenzék" ... részére forditotta: **AMICA.**

X.

(Folytatás.) (22)

Ők nem tudták, hogy mily hasztalanul pazarolták reá a ... désüket, vagy ok... a sötét kedélyü ... falusiak zajos nappali szobájokban, hol ... ily szivesen mulattatták volna ... ötet, ha tudták volna, hogy azt miképpen tegyék, az a szép álomkép, mely a mezőkön az oldala mellett járkált, elrebbent mellőle és ötet egyedül hagyta. Egyedül még akkor is, midőn az ügyvéd csinos huga és a Doktor vidám leánya vele beszélgettek, vagy kétségbe vonható izléssel, ámbár a legjobb szándékkal, a legutolsó balladát énekelték el előtte.

Ö boldog volt, — mondá Bazil Rákhelnek, de a testvér szerető szeme mást olvasott ki a szomoru arczából és szórakozott modorából.

— Egy asszony arczára és gondoskodó jelenlétére van szüksége a házánál — mondá Rákhel szomoruan a férjének.

— És attól félek, hogy éppen ez az, amit soha sem fogunk látni — volt az István válasza.

Április elején egy hüvös, szeles, szürke ezte volt. Bazil átment a Dale István barátságos farmjában, mely éppen a kis Springthorp város körül feküdt, egy játékot vitt, a zsebjében, a nevét viselő baba számára, a mit a saját gyermeke soha sem fog viselni.

Ezt gondolta, a mint egy pár pillanatra az utcza ajtó kilincsén a kezével megállott, a szántó földeken keresztül Woodsdownak a csillogó ablakaira nézve. Egy szárnyas egér repült el mellette; távoli hangok zaja — boldog leányok és szeretőjük vidám nevetése és csevegése ütötte meg a fülét; a távoli városból a lámpák világa piroslott, az áprilisi este csendes volt és hüvössége daczára kellemes.

Amint Bazil ott állott, egy hosszu tekintettel annak minden szépségét érezte, azután kinyitotta az ajtót és a kerti uton, az arany és lilaszinü alvó krokuszok, hóvirágok és nárcisok között felment.

A ház ajtaja nyitva volt; hallotta Rák-

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Most, hogy szomoru idök járnak erre az osztályra, hogy fühöz-fához kell kapaszkodnia bajaiban orvoslásáért, gonosz tanacsadók ravasz felcsert csempésznek hozzá, vagy az maga tolakodik be hozzá. Ki vele, ne adassék meg neki a meghallgatás, a bajos testvér a testvérhez forduljon, mert a hazáját adja el, a ki ott a bajoson nem segit.

E—i.

Az erdélyi r. kath. uradalmak állapota.

(Vége.)

Tiszti ló 4 drb., igás ló 4 drb., és hátas ló 1 drb. összesen 9 drb. van és leginkább személyszállitásra használtatnak.

A mult évben itt volt 42 drb. bival, eladatott s a helyett szerény javaslatunkhoz képest 50 drb. 2 éves tulok lett beszerezve, melyek a tatárlaki tagban ez évben kiválóan dus legelőn oly szépen gyarapodtak, fejlödtek és épültek, hogy csak sajnálnunk lehet, hogy nincsen már most beállitva az egész állomány, melyet mi 3 évjáratban egyenként 40—40 darabbal ugy vélünk mielőbb kiegészitendőnek, hogy mindenkor két éves tulkok vásároltassanak, az 5-ik évében levő pedig, a kimustrálás alá kerülő igás ökrök helyére besoroztassanak.

A sertés állomány a mult évi sertés vész által némileg gyengitve, ma 99 kocza, 413 februári süldő, 46 mult évről visszamaradt mustra koczából áll, melyek, ha nem is épen oly szépek, mint a mult évben, de igy is elég jó állapotban vannak. A hitetlenül alacsony sertésárak miatt azonban fájdalom, a mult évi szaporulatból: (1900-bani értékesitését 1 drb. kan, 14 kocza, 350 süldő után) befolyt összegnek csak megközelithetését is alig lehet reményleni.

A juh állomány 8 drb. harmadfü kos, 33 tok kos, 93 kosbárány, 187 öreg anya, 47 harmadfü anya, 113 tok és 100 bárány, 55 drb. 3-adfü ürü, 44 drb. tok, összesen 680 darabból áll, melyek ez évben is igen szépek, de az évek óta ismétlödő rüh-betegségtől ez évben sem voltak még teljesen megszabadithatók. Már pedig, ha a kiválóan sikerült keresztezésből előállott ritka szép juhnyáj ezen betegségtől gyökeres orvos'ással megszabadittatik, annak szaporulatai, mint tenyészállatok is bizonyára igen jól volnának értékesithetők.

Széna és takarmány az 1899. évben még nagyon szüken volt, de ezentulra már segitve van azáltal, hogy 55 hold mult évben, 85 hold ez évben vetett lóhere van, mely az alsó-bajomi tanya mellett és Tatárlakán beállitott 25 hold luczernással és az idén kiválóan dus termésü kalászokkal együt szép hozamot adott.

A termés eredmény ugy mennyiség, mint minőség tekintetében alul maradt a mult évin, minek oka az, hogy ugy, mint az egész vidéken, itt is rozsda lepte el a szépen indult vetéseket, s azonkivül az aratást megelőző nehány forró nap alatt a buza megszorult. De ha a mult évinél gyengébb is, épen rosznak a termés általában nem mondható, sőt törökbuzában épen jó is.

A részleteket illetőleg: Öszi buzával bevetve volt a két gazdaságban 128 hold, s lett rajta 1996 kalangya. Ebből ez ideig elcsépelve lett 1521 kalangya, moly adott 343 mm. I-sö és 189 mm. II-od osztályut. Az el nem csépeltből várható még mintegy 160—120 mm. I-sö és 50—60 mm. II-od osztályu. Holdankénti termés tehát 5·5 mm. A minőség általában nem a legjobb, a II-od osztályunál épen gyenge.

Tavasz buza: bevetve volt 17 hold, melyen 211 kalangya termett. Elcsépelve nincsen, de 60—70 mm. várható belőle és annak minősége az őszi buzáénél valamivel jobb.

Árpa: bevetve volt 80 hold, termett 220 kalangya (aratott) és 130 szekérnyi (kaszált) elcsépelve adott 458 mm. I. és 56 mm. II. osztályut, mely csak takarmányozási czélokra használható, de arra elég jó; holdankint át lag 6·4 mm.

Zab: bevetve volt alsó-bajomban 50 holdi termett 790 kalongya, melyből 300—350 mm. jó minőségü szem várható. Holdanként átlag 6—7 mm. Tatárlakon bevetve volt 15 hold, mely késői vetés folytán gyengén és későn fejlödött, még csak most van aratás alatt és holdankénti 4—5 mm.-nál többet nem igér.

Kukoricza: bevetve van 130 hold, mely kissé meg van ugyan késve, de egyebekben igen jól mutat, s ha korai fagy nem éri, jó termést igér.

A szőllőkben épen a szénkénegezés folyt nagy erővel és jó móddal. Az eredmény azt mutatja, hogy a János- és Gyula-hegyen még meglevő 10 holdnyi terület, valamint a völczihegy ez uton fentarthatók lesznek, legalább addig, mig az uj szöllő elkészül.

Ezen uj szölő ültetés az István-hegyen történik és a terv szerint 12 holdra terjedne, melyből a folyó év tavaszán 4 hold terület lett és pedig fél hold amerikai alanyon, fáson oltott fél hold zölden való beoltásra szánt ripari, portalis gyökeres amerikai alanyokkal, 2 hold szénkénegezéssel való fenntartásra szánt hazai fajtáju gyökeres tőkékkel beültetve. Ezzel együtt tehát beültetve van már összesen 8 hold és pedig amerikai alanyokkal 1 és fél szénkénegezéssel fenntartandó hazai fajtáju tőkékkel 4 fél hold.

Tekintve azt. hogy az alsó-bajomi gazdaságnak egyik főereje mindenkor a szőlőkben volt, hogy a legközelebbi években is a legtöbb jövedelem azokból volt és hogy a későn megkezdett szénkénegezés folytán a phylloxera a szőlő terület nagy részét máris elpusztitotta, a még meglevőt erősen ostromolja: szerény nézetünk szerint az uj ültetési programm igen szük keretek között van megállapitva, annál az ezen vidéken jól bevált fás oltványokkal való beültetés igen háttérbe szoritva lett és a keresztülvitel nem elég gyorsan történik.

De másfelől nem kis aggodalommal tapasztaltuk, hogy a most más egészen jó moddal ültetett és kellően gondozott tőkék itt nem fejlödtek oly erőteljesen, mint ez az amerikai alanyon levő oltványokkal általában, s ezen vidéken is lenni szokott.

Ennek oka valószinüleg az lesz, hogy a magasan fekvő és régi idők óta szöllőnek használt hegy talaja az amerikai alanyok igényeihez mérten igen sovány és a gazdaság nincsen azon helyzetben, hogy az ilyen esetben feltétlen szükséges nagyobb mennyiségü trágyát megadhassa.

Ilyen körülmények között tehát az uj ültetés a még erre szánt négy holdon csak ugy lenne folytatandó, ha az ehhez, ugymint a már beültetett területekhez szükségelt trágyát előállitani lehet, ellen esetben pedig az uj telepités más (eddig szöllőnek nem használt) dusabb talaju helyen lenne folytatandó és pedig egy legalább 8—10 holdas területnek megbizható helyről vett fás oltványokkal való ültetésével.

A szöllőnek fenntartása a trágyázást, gondozást és minden áldozatot megérdemel annak bizonyitására, eltekintve attól, hogy ilyen nagy (55 hold) összefüggő területü jó erőben levő szölő a phylloxera pusztitásai folytán messzi vidéken alig található; még felhozzuk, — hogy csak a mult évben is 33,131 korona értékü termést adott, melyből a Palugyay czégnek mindiárt szüret alkalmával eladott mostból 31476 k. 86 fill. készpénz folyt be és az összes reá forditott költségek egy fogatnak fenntartási költségét, a fuvarozások értékét, a borász fizetésének felét is ide számitva — sem tettek — többet 10—11.000 koronánál, ugy, hogy 20.000 koronán felüli jövedelem egész tisztán maradt meg. És a jelen évben bár a fagytól sokat szenvedett, szintén megközelitő hozamot fog adni. A szölök mellett levő szilvásokban ez évben szép nagy termés van és miután a Kis-Küküllő völgyében messzeföldről jött kereskedők jóárakon veszik a szilvát; czélszerübb lesz azt kifözés helyett nyersen eladni.

Itt emlitjük meg, hogy az alsó- bajomi tag főutczájának a széle folyó év tavaszán szép válogatott magas törzsü gyümölcsfákkal rendszeresen beültetve lett, s az ültetett fák mind megfogantak.

A gazdaság mellett folytatott alagcső, tégla és cserép gyártás körül a mult év óta szintén számot tevő javitások történtek. Nevezetesen olcsón, jó moddal, czélszerü égető kemencze épittetett; egy régi sertés-ól gyárszinné alakittatott át és az egész telep bekeritteték.

Az anyag kitünő, a munkások már gyakorlottak lévén, az előállitott alagcsövek és cserepek annyira jók, hogy azokat nemcsak az uradalom használhatja saját czéljaira, de alagcsöveket a status más gazdasági részére is szállitott, cserepet pedig a folyó évben 20,000 drbon felül adott el, ezredként 26 korona árban helyből. Miután maga a cserépkészités ezrenként csak 8 koronába kerül, s a felhasznált faértéket ugyanannyiba számitva is még mindig szép haszon marad rajta és ugyan cserép, mint alagcső és tégla iránt közel és távolabbi vidékről élénk kereslet mutatkozik: czélszerü volna, hogy nagyobb alagcső sajtó és szabványos méretü tégla formák beszerzése mellett, az alagcső, cserép és téglagyártás eladásra is nagyobb mértékben folytattassék, a mi egyuttal a tüzifának jobb értékesitését is elősegitené.

Éppen alagcsövekről lévén szó, itt emlitjük fel azt is, hogy az uradalom területén eddig teljesitett alagcsövezetések kitünő eredményeket mutatván, azok mielőbb és nagyobb mértékben folytatandók lennének, annyival inkább, mert egyes táblákon sok a kellő időben való rendszeres mivelést akadályozó vizes folt var.

Akasztás.

Kolozsvár, okt 24.

Egy kis csehorszagi városban, Theresienstadtban tegnap este egy emberrel kevesebb feküdött le, mint a hány aznap felébredett, miután érette — nehány hónappal azelőtt — egy emberrel több feküdött le egy este ugy, hogy sohasem is ébredett fel többé.

Ez a dolog nem is annyira érthetetlen, mint inkább mindennapos. S ha mégis e helyen hosszasabban foglalkozunk vele, az az akasztófában leli magyarázatát, a mely ennek a históriának csattanós befejezését képezi.

Mert *Kolan* azért nem feküdött le tegnap este Theresienstadtban, mivel hogy ötet reggel 7 órakor annak rendje s módja szerint — felakasztották!

Ő pedig kapta magát és meghalt. Nem jószántából, nem mulatságból és nem is titokban, hanem előre megfontolva, előre kiérdemelve és előre publikálva.

Kolan, a ki tegnapig közkatona volt a 91-ik gyalogezredben, az akasztófa alatt átváltozott czivilnek. Mivelhogy katona nyakára nem talál a kötél. Lévén az csak czivilek számára fenntartott mulatság. Szerencsére Kolannak az már tökéletesen mindegy volt, hogy bakkancsa alatt fütyül el a szél, vagy pedig czugos czipője alól rántják ki a széket.

A mint a Heine bolyongó szelleme mondaná: *„a födolog az, hogy meghaltam!“*

És az is egészen mindegy már neki, hogy miféle czimen érdemelte ki a kötelet. A födolog, hogy kiérdemelte.

De van a Kolan esetében valami, a mi fölött érdemes egy kissé gondolkozni.

Kolan tudniillik rettentő szerelmes volt. Ideálja, egy vizszemü, szőke haju cseh szolgáló viszonozta is a különben bárány szelidségü ember meleg érzelmeit, de minden butasága és lágysága mellett is volt annyi temperamentum benne, — mondhatnám volt annyira leány — hogy ne idegenkedjek a kaczérságtól s a káplári kardbojtoktól. És Kolanból, ebből a bárányba oltott tevéből egy beszámithatatlan őrült lett. A megbabonázott ember féltékenysége és tehetetlen dühe akkor érte el a tetőpontját, midőn a napos káplárja egy estve nem akarta elengedni a vizszemü szfinxhez.

Talán mulatságból, talán szórakozottságból, talán szekirozásból, vagy talán épen ok nélkül, de ő azt hitte — és ez a fő — hogy féltékenységből.

És ez az engedelmeskedő rabszolga, a kinek föl és lemenő ágbeli rokonait a legczifrább kombinácziokkal emlegették felebbvalói a nélkül, hogy azért egy arczizma megrándult volna, — a leányért, — az asszonyért — elöntötte a vad indulat, fejébe rohant a fölkorbácsolt vér és felkapta a szolgálati fegyverét.

Idáig tehát a leány a hibás. Vagy a káplár ur, de Kolan semmi esetre sem.

Az pedig egyenesen a Mannlicher hibája, hogy egyszerre öt golyó fér el a katonák fegyverébe. És a mikor a vérben forgó szemü Kolan öntudatlanul a káplár felé sütötte el a fegyverét és helyette egy fiatal doktor önkéntes homlokán rohant be a golyó, a bosszantó tévedés és a pokolian vigyorgó káplár ugyszólván kényszeritették arra, hogy a kéznél levő négy golyót is megpróbálja érvényesiteni.

Nézetem szerint Kolan itt elvétette a dolgot.

Elvétette pedig azért, mert a káplár urnak csak a karát furta át egyik golyó és nem a gyönyörü altiszti sárga porte-épée-t juttatta árvaságra, a melynek a manapsági katonai szerepléséhez képest a spanyol inkvizicio hátborzongató karpereczei, valóságos szentmise áldozatok.

Kolan szegény, ezzel befejezte katonai pályáját.

A marsall botot kihuzták a bornyujából és a kék nadrágot lehuzták a lábáról. A mi még nem lett volna olyan nagy baj, de másnap már ötet huzták fel a lábáról. Czivilt csináltak belőle, megszabaditották a katonaságtól, hogy — megszabadulhasson az élettől, hogy fel lehessen akasztani.

A káplár ur pedig, a ki ijedten bujt el egy pokrócz mögé a kritikus pillanatban, 8 évi várfogságot kapott, mert *gyáván* viselte magát!

Ugyan kérem tekintetes katonaság!

Már most csak azt szeretném tudni, ki viselte magát helyesen és ki járt jobban: a doktor ur e, a ki vitézül állta a sortüzet, (és odakinn pihen a temetőben), a káplár ur e, a ki gyáván megfutamodott (és 8 évig nem pályázhatik a vitézségi éremre) vagy pedig a vizszemü cseh szolgáló (a ki elvesztette a gavallérját, de azóta már bizonyosan meg is vigasztalódott.)

Én azt hiszem, hogy hármuk közül — Kolan.

Lázár Ernő.

Egyleti élet.

Meghivó. Értesitem az Egyetemi Kör jogi — és bölcsészetkari hallgató — tagjait, hogy az illető szakosztályok alakuló gyülését okt. hó 25-ének d. u. 6 órájára az Egyetemi Kőr olvasó termébe tüztem ki és kérem szives megjelenésüket. Kolozsvárt, 1900. okt. hó 24 én, Pálffy József, önképző köri elnök.

SZINHÁZ.

Himfy dalai. *Berczik* Árpád, ugy hiszszük, egyetlen darabjára sem olyan büszke, mint a Himfy dalaira. És valóban, az, hogy a Himfy dalai osztatlan sikert aratott, feljegyzésre érdemes eset; mert nem mondhatjuk, hogy a kor, a közhangulat kedvez az ilyen irányu daraboknak. Berczik darabja kivételt képezett s erre ő csakugyan büszke lehet; bár, bizonyos, hogy szerencsés kézzel megalkotott müvének a puszta véletlen is kedvezett; egy pár szerencsés körülmény, a mi, kétségtelenül elhatározó befolyással volt a darab sorsára. Ezen körülmények közé tartozik az, hogy a budapesti Nemzeti Szinház páratlanul jó, igazi müvészi magaslaton álló előadásban mutatta be, legaprólékosabb részletekre kiterjedő gonddal, egytől-egyig kitünő szereplőkkel. Ez aztán megalapitotta a darab jó hirét vidéken is, a hol mind a Nemzeti után indultak és, csodálatos, mindenütt jó, kifogástalan előadásban mutatták be, az utolsó vidéki társulatnál is. A kolozsvári Nemzeti Szinház Himfy előadása a legjobbak közé tartozik s ezt, a tegnapi előadásról több joggal mondhatjuk el, mint az előző előadásokról. *Tompa* szerencsésen eltalálja Kisfaludy Sándort; mi ezt tartjuk legjobb szerepének. *Iványi* Kisfaludy Károlyt igen jól játsza. A női szerepeket tegnap *Laczkó* Aranka (Biró Pálné), *Gazdy* Aranka (Szegedy Róza), *Vásárhelyi* Vilma (Rosty Jolán), *Komlósi* Emma (Bay Annuska). Laczkó teljes sikerrel játszta a zsörtölödő nagynénit. Gazdy tegnap sokkal természetesebb volt, mint az előző előadáson s ha erős akarattal leszokja modorosságait, csakhamar igazi sikereket arathat. Vásárhelyi kedves jelenség, szivesen látjuk ujra a kolozsvári szinpadon. *Janovics* sok részletében eltalálja Szalókyt. *Dezséri* (Rosty) második felvonás végét pompásan csinálta meg. *Szentgyörgyi* mesteri ábrázolása Ágh István szerepében ismeretes. A magyar táncz a második felvonásban tetszett; lelkesen tapsolta a közönség. Nem is csoda, ha megrezdül szivünkben egy hur ezeknek a régi jó magyar daloknak hallatára, melyek egy régi kor levegőjét, hangulatát varázsolják a szinpadra.

*

A szinházépitès ügye. A kolozsvári szinház ujjáépitése ügyében holnap Kolozsvárra érkezik *Bezerédy* István ministeri tanácsos, gr. *Festetich* Andor, a vidéki szinészet felügyelője és *Szilágyi* Lajos müszaki tanácsos. Lejövetelük czélja az, hogy a kolozsvári szinház ujjá épitésének módozatait a városi hatósággal és Bölöny intendánssal megbeszéljék s a felett tanácskozzanak, hogy az uj szinházat hova kellene fölépiteni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, okt. 24.

— **Az ifjuság kegyelete.** A kolozsvári tud. egyetem ifjusága, mint eddig, ugy ez évben is lefogja róni a kegyeletét a halottak napján az elhunyt jelesek felett. E tárgyban tegnap d. u. tartott ülést az egyetemi kör választmánya, melyen kijelölték a halottak napján tartandó emlékbeszédek szónokait. E szerint az egyetem elhunyt tanárai, hallgatói felett *Márton* Gábor joghallgató; az itt pihenő irók felett *Költő* Gábor joghallgató, az elhunyt szabadságharczosok felett pedig ifj. *Petrán* József joghallgató fognak emlékbeszédet tartani. Az emlék-ünnepélyen közremüködik az egyetemi dalkör is és pedig az ünnepély kezdetén egy gyászdalt s a végén pedig a Hymnust fogja énekelni. A gyász ünnepély pontban három órakor veszi kezdetét a köztemető előterén.

— **Kardoss Kálmán halála.** Gyásza van a kolozsvári posta és távirda hivatalnak, melyet a posta palotán gyász lobogó hirdet, Meghalt a hivatal főnök, Kardoss Kálmán posta és távirda főfelügyelő. Igaz részvéttel adjuk hirül a gyász esetet, és Kolozsvár egész közönsége osztozni fog a gyászban, a derék hivatalnok korai elhunyta felett érzett őszinte részvétben.

Kardoss Kálmán magas értelemmel, jeles szervező képességgel, szivós kötelesség érzettel, széles körü tudással, erős magyaros érzéssel és nemes lélekkel megáldott férfiu volt. Kár, hogy ez értékes tulajdonságok oly törékeny s oly hamar elhunyt testben voltak össze foglalva. Kolozsvár város sokat köszönhet a boldogultnak. Ö volt az, aki a posta, távirda és telefon szolgálatot a közönség kényelmére a legkorszerübben berendezte.

Szorosan szem előtt tartotta minden cselekedeténél az államérdekét s körül tekintésével, elméleti és gyakorlati tudásával az államnak a jövedelmét fokozni tudta.

E mellett a tisztviselők és alkalmazottak érdekéről sem feledkezett meg. A tehetséget érvényesülni segitette, s mindenki iránt igazságos és humanus volt. Igazság szeretete és nemes szive nem engedte, hogy bárkivel is méltatlanság történjék, vagy valaki, a vezetése alatt rövidséget szenvedjen. A szolgálatot pontosan megkövetelte, ott fegyelmet tartott, de azontul barátja, atyja s a hol kellett, jól tevője volt alá rendeleteinek.

Kardoss Kálmán mint magasabb müveltségü ember, figyelmét már szolgálata első évében ki terjesztette arra, hogy hivataltársai körében ápolja az összetartást, a hazafias érzést s a kulturalis ügyeket. Ebből a czélból már nagyszebeni hivataloskodása alatt egyesületeket szervezett, a postások müvelésére és szórakoztatására könyvtárt létesitett. Ezt tette a kolozsvári hivataloskodása folyamán is, hol olvasó és társas kört teremtett a posta palotában levő helyiséggel, a posta altisztek és szolgák részére pedig segitő egyesületet alakitott, a melynek fejlődéséhez nemcsak szóval és tettel, hanem anyagi áldozattal is járult.

A mennyire hivatali teendői engedték, a társadalmi mozgalmakban is élénk részt vett mindig. Megjelent az egyleti gyüléseken, a hol szóval, tanácscsal anyagi áldozattal igyekezett kulturalis, humánus, vagy társadalmi ügyeinket megoldásra juttatni. Életrajzi adataiból közöljük a következőket:

K. Kardoss Kálmán 1844-ben született. Iskolai tanulmányai elvégzése után 1864-ben a postához ment s a magyváradi postaigazgatóság területén kezdte meg müködését. 1878-ban az erdélyi részekbe jött Nagyszebenbe, honnan Kolozsvárra helyezték át s mint a kolozsvári kerület felügyelő biztosa müködött. 1894-ben kinevezték a kolozsvári posta- és távirda-hivatal főnökévé s 1898-ban posta- és távirdafőfelügyelő lett. Az elhunyt főfelügyelő már hosszu idő óta sulyos tüdőbajban szenvedett, mely az utolsó két évben napról-napra mind jobban aláásta egészségét, mig végre tegnap reggel a halál megváltotta földi szenvedéseitől. Elhunytáról családja és a postahivatal gyászjelentést adott ki. Temetése a postapalotából fog végbemenni. Kardoss főfelügyelő elhunytát özvegye született Szabó Amália s nagyszámu rokonság gyászolja. Még augusztus végén levelet irt, Abbaziából egy barátjának, melyben arról értesiti, hogy egészségi állapota meráni és abbaziai utja folytán javult. Erről a lapban emlitést is tettünk.

*

A halálesetről a következő gyászjelentést vettük: *A kolozsvári m. kir. posta-távirda- és távbeszélő hivatal tisztikara* mély megillettődéssel tudatja, hogy szeretett főnöke kardosfalvi *Kardoss Kálmán* m. kir. posta- és távirda főfelügyelő, folyó hó 23-án életének 56-ik és hivataloskodásának 33-ik évében, hosszas szenvedés után elhunyt. Hült tetemei f. hó 25-én délután 3 órakor fognak a postapalotából a róm. kath. egyház szent szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Áldás és béke poraira! Kolozsvár, 1900. október 23 án. Ezenkivül az elhunyt özvegye, Kardosné Szabó Amália is adott ki gyászjelentést.

— **Kolozsvári vörös kereszt egylet.** A vörös kereszt egylet intéző-bizottsága f. hó 23-án délelőtt fél 12 órakor a városház közgyülési termében népes gyülést tartott. Az ülésen gr. Bánffy György elnökölt, megnyitójában meleghangu szép beszéddel üdvözölte az uj elnöktársat, br. Wesselényi Istvánnét, ki hivatva van nagyérdemü elődjét, gr. Schweinitz Gyulánét pótolni.

Br. Wesselényi Istvánné meghatottan köszöni azon nagy bizalmat, melyet a választmány neki, ezen fontos állásra történt megválasztása által előlegez; igéri, hogy a legjobb akarattal és teljes odaadással fog igyekezni, annak megfelelni. Azonban átérzi, milyen nehéz feladat vár reá, mert elődjét, ki annyira a Vöröskeresztnek élt, nagyon bajos helyettesiteni és pótolni. Ép ezért is csak ugy fogadta el a társelnökséget, ha a választmány minden tagja segiteni fogja, müködése csak igy lehet sikeres. Midőn tehát a választmányt szivesen üdvözli, egyben kéri annak jó indulatu pártfogását.

Elnököt ezen őszinte, szivből eredő beköszöntője után, az ülés tagjai többszörösen megéljenezték.

A gyülés további folyamán dr. Benel János titkár tett részletes jelentést a folyó ügyek elintézése és igazgatósági leiratokról. Ez utóbbiak közül kiemelendő azon leirat,

---

helt énekelni, a mint a hinta székén ülve, a gyermekét álomba ringatta.

Bazil csendesen lepett be. Dalené a tüzhely előtt ült, a hanyatló világosságban harisnyákat tatarozva, miközben a lábával a gyermek bölcsőjét ringatta és a tüzhely reszkető árnyékában egy mély gyászba öltözött lady állott — egy szép fiatal lady, szomoru arczczal és aranyos hajjal, a ki halkan beszélt, de hirtelen elhallgatott, midőn a Bazil árnyéka a padozatra vetödött.

A Bazil szive zakatolni kezdett, lélekzete gyorsan és zihálva jött — ki volt az? — Mi volt az, egy csudálatos örült álom, vagy káprázat, a mi reá jött? Valósággal Floliott Margaréta volt az, a ki az áprilisi alkony homályában ott állott és hüséges, reszkető két kis kezét feléje nyujtotta?

Ah, végre! végre!

Dalené az ölébe vette a szendergő gyermeket és csendesen kiment a szobából.

* * *

Még Rákhel hallgatva kötött a tüzvilágánál és István a karosszékében aludt, Bazil és a szeretője hosszasan ültek egymás kezét fogva az ablak mélyedésében, a tökéletes szerelem és kiolthatatlan szenvedély leirhatatlen tekintetével nézve egymás szemébe.

Sok baj, viszontagság, szenvedés, fájdalom, szegénység, egy kemény kegyetlen természet, egy öreg ember elpazarlott élete jött volt közibük és tartotta őket elválasztva egymástól: de ezek az akadályok most mind elenyésztek és csak a régi szerelem maradt meg.

Mindazokról beszéltek, a mik már elmultak. Daisy keservesen sirt, midőn hallotta, hogy Bazil abban a nagy városban kétszer volt közel hozzá, azt gondolta hogy ő férjnél van, de látni akarta és saját szemével meggyőződni arról, ha vajjon uj életében meg volt e elégedve.

Daisy maga olvasta a házasságáról a hamis hirt, halálos szivfájdalommal olvasta az első buvó helyén, midőn kétségbeesésétől kergetve megszökött az atyja párisi szállásáról és Londonba jött, hol annál a jó ladynál, a kit Bazil is látott, mint guvernánt kellemes otthons talált egész addig, mig Avelyn megtalálta ét ő ismét kénytelen volt a nagyvilágba kimenni.

— Oh Bazil — mondá Daisy — menyyire kivánkoztam ide jönni, hogy a Rákhel karjaiban oltalmat keresve, megpihenjek; de nem mertem azt tenni — tudtam, hogy Avelyn legelőbb is itt fog keresni.

Elmondta Bazilnak az Alexandravilleből való menekülésnek a történetét, midőn, attól félve, hogy London óriási nagysága daczára nem tudja ötet hosszasabban az Avelin Rikhárd kegyetlen szeme elől elrejteni, az utolsó fillérjét arra költötte, hogy a beteg atyját Boulogneba vitte, hol az nehány keservesen eltöltött hét mulva, nyomorogva és majdnem az éhség ellen küzdve meghalt, egyedül hagyva ötet idegenek között.

— Bazil, ekkor nem birtam tovább magammal, éreztem, hogy meghalok, ha Grayfordot nem látom ismét és elmentem ahhoz a paphoz, a ki a szegény atyámat az utolsó órájában felkereste és vele beszélt és kértem, hogy adjon kölcsön annyi pénzt, a mennyivel ide visszajöhessek. Bazil, én azt gondoltam, hogy ámbár nagyon megváltoztam, maga meg fog ösmerni. Most nem vagyok szép — olyan öregnek érzem magamat.

Bazil mosolyogva és elragadtatással nézett le arra az arczra, mely most is, mint mindig, az egyedüli és a legszebb arcz volt előtte ezen a világon.

— És maga — ah, Bazil! Ezüst szálakat látok a hajában. — Ah, édesem!

(Folytatása következik.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

melyben a kp. igazgatóság a legnagyobb elismerését nyilvánitja az elnökség, a titkár és a választmány buzgó müködéseért valamint az Erzsébet Mária kórház létesitéséért-mely közül dr. Brandt József miniszteri tanácsos, igazgató főorvosnak is elévülhetlen érdemei vannak.

A megürült alelnök tanári állás betöltése ügyében egy 6 tagu kandidáló bizottság kéretett fel, nevezetesen gróf Lázár István elnöklete alatt dr. Benel János, Gajzágó Antal, Szvacsina Gézáné, Pisztory Morné és Donogány Gergelyné.

A gondnoki tisztségre d. Köblös Lajos választatott meg, egyhangulag.

Még több kisebb jelentőségü ügy elintézése után elnök a gyülést bezárta.

— **A magyar kereszténység jubileuma.** Már emittettük, hogy az erdélyi r. kath. státus idei közgyülésével kapcsolatban Kolozsvárt több napon át tartó egyházi ünnepségeket tartanak. Az ünnepélyek tegnap este fél 6 órakor vették kezdetöket a főplébánia templomában tartott létániával, melynek végén gróf Majláth Gusztáv Károly püspök mondott nagy érdekü szent beszédet. A templom zsufolásig megtelt ájtatoskodó közönséggel.

— **A Vörösmarthy ünnepély** ügyében az Erd. irod. társulat dr. Szamosi János elnöklete alatt gyülést tartott, a melyben mindenek előtt kimondta, hogy küldöttségileg képviselteti magát. Képviselőkül fölkérettek dr. Szamosi J. alelnök dr. Csengeri titkár és dr. Versényi György r. tag. Továbbá kimondatott, hogy decz. 9-én nagyszabásu Vörösmarty ünnepélyt rendez a redut nagytermében. Továbbá a mennyiben megállapitható lesz, hogy a nagyköltő Kolozsvárt időzése alkalmával mely házban lakott, azon házat emléktáblával fogja megjelölni.

— **Oltárszentelés.** A kolozsvári szent ferencz-rendiek óvári templomában Korbuly Bogdánné urnő áldozatkészségéből emelt gyönyörü uj oltárt e hó 27-én szombaton d. e. 10 órakor szenteli fel gróf Majláth Gusztáv Károly püspök fenyes papi segédlet mellett s a mise után ugyancsak a püspök fog szent beszédet tartani.

— **Kolozsvármegye őszi rendes közgyülése.** Kolozsvármegye rendes évi közgyülését ma tartotta meg gróf *Béldy* Ákos főispán elnöklete alatt. A közgyülésen a várm. bizotts. tagok közül a többek közt jelen voltak: Barcsay Domokos, Biderman Alajos, Bölönyi László, Gaal Elek, Gyarmathy Zsigmond, Gyárfás Benedek, br. Jósika Gábor, Kozma Ferencz, Matskási Pál, Rosenberger Mátyás, br. Vildburg Aladár, Horovicz Sámuel, Szabó József, br. P. Horváth Kálmán, Gajzágó Antal, Dózsa Bandi, Hosszu Pompejusz, Ürmösi Jenő, Lázár István gr. alispán, Csiszár Gyula főjegyző, Hory Béla árvaszéki elnök, Zabulik László tiszti ügyész, Farkas Géza főorvos, dr. Hegedüs Árpád I. aljegyző, Fekete Gyula II. alj., Pávlik Gusztáv III. alj., Páska Zoltán IV. alj., Máyer János mocsi, Kesesztes Samu b.-hunyadi, Veszprémi Albert m.-örményesi, Pap Zoltán tekei, Bidermann József gyulai főszolgabiró, Szász Károly főszámvevő, Ignácz István titkár, Bernáth Albert dr. tiszti főügyész, Nyerges Zsiga alügyész, Hatházy Sándor ellenőr, Finta Endre, Kántor József, Szereday Gyula, Boros János jegyzők.

Mindenek előtt a vármegye jövő évi költségvetésének megállapitása rendjén kimondotta 5 szbirói, 1 központi irnoki, 3 járási irnoki és két hajdui állás rendszeresitését.

A törvényhatósági pótadók névszerinti szavazással a következőleg állapittattak meg: az állam javadalmazás pótlására 0·25 százalék az uj székház épitési költségére 2 százalék a tisztviselő nyugdijalapra 0·75 százaléka és közmüvelődési célokra 0·25 százalékra.

Az alispán, árvaszéki elnök és főorvos jelentései tudomásul vétettek.

— **Kolozs város r. tanácsu város.** Adatik tudtára mindazoknak, a kiket illet, hogy Kolozs mezőváros nem lesz falu, hanem rendezett tanácsu városnak marad. Hozzácsatolnak még három tanyát s igy tekintettel Kolozs város tengeri fürdő-város mivoltára, a csuzban, köszvényben és egyéb nyavalyákban szenvedőknek világvárosa leend.

— **Vasárnapi munkaszünet Kolozsvármegyében.** Kolozsvármegye mai közgyülése egyhangu határozattal kimondotta, hogy a vasárnapi munkaszünetet betartja. Az előre nem látható esetekkel kapcsolatosan felmerülhető teendőkre egy-egy intéző és egy-egy kezelőtisztet rendelnek be d. e. 10 órától 12 óráig.

— **Nem lesz Kolozsvármegyében telefon.** Nyolczvanezer koronára és sok előfizetőre lenne szükség, hogy Kolozsvármegyében telefon hálózat létesitessék. Miután 80 ezer korona hiányzik, telefon előfizető pedig csak 25 jelentkezett, a hálózat kiépitése még sokáig függöben marad. Hej, pedig a mezőségi járhatlan utak miatt megközelithetlen pontokon lakóknak nagy áldás volna a telefon. De a vármegye birtokosainak egy része Pató Pálokból áll. Ezek azt mondják: „*Ejh, rá érünk arra még!*“

— **A vármegye nem adózik.** Pécs város átirt Kolozsmegyéhez, melyben javasolja, hogy a megye járuljon hozzá ama javaslathoz, hogy közterheket viseljenek a megyei tisztviselők is. A megye közgyülése egyhangulag napirendre tért az átirat felett, mely határozathoz a tisztviselők nagy lelkesedéssel hozzájárultak.

— **Október 6-a és az öreg honvédek.** Hazafias érzést sugárzó ünnepi hangok keltek szárnyra a száraz hivatalos akták mellett Kolozsvármegye mai közgyülésén. Egy derék hazafi, Deési Albert birtokos több pontba foglalt javaslata került a közgyülés elé.

1., Azt inditványozza, hogy október 6-a a megye által minden évben ünnepeltessék meg, a tisztikar és bizottsági tagok testületileg jelenjenek meg e napon a templomban.

A gyülés, miután eddig is gyakorlatban volt az, hogy okt. 6-án templomban testületileg a megyei tisztikar megjelent, e javaslathoz hozzájárul

2., a 48—49 es megyebeli szegénysorsu öreg honvédek minden karácson szombatján részesittessenek segélyben.

E czélra adakozzék a vármegye és rendezzen a bizottsági tagok körében gyüjtést. Ő maga felajánlja, hogy élethossziglan 100 koronával járul ehhez minden karácsony szombatján. A gyülés örömmel veszi tudomásul a hazafias áldozatkészséget és kijelenti, hogy az inditvány keresztülviteléhez esetről-esetre gyüjtéssel járul a megye. E czélra elfogadják az inditványt tevőnek azt a javaslatát is, hogy már október hó 6-án bocsáttassanak ki a gyüjtőivek.

3, Inditványozza Dézsy Albert, hogy a nemzeti gyász napokan és csaták évfordulóin a megyebeli leányok virágokat tegyenek a hősök sirjaira és a honvéd emlékekre. E cselekedetekre a honleányok figyelme kivassék fel.

Végül inditványának egyik pontjában azt javasolja inditványt tevő, hogy az aradi Galgotához küldessék ki minden október 6-án hat megye bizottsági tag és 13 megyebeli honvéd.

A meleghazaszeretettel irt s a javaslattevőnek betegsége miatt postán beküldött inditványok mély benyomást gyakoroltak a jelen voltak lelkére s inditványt tevőt a tárgyalás végén zajosan megéljenezték.

— **Darányi üdvözlése.** Br. Petrichevich Horváth Kálmán és gyalui dr. Bernáth Albert inditványára Kolozsvármegye mai közgyülése egyhangulag elhatározta, hogy Darányi Ignácz földmivelésügyi minisztert feliratilag üdvözli. Az üdvözlő irat igy szól:

agyméltóságu miniszter ur!

Egy ország közgazdaságának kifejlesztése és megerősitése — azon ország gazdaságának és lakósai anyagi jóllétének elő feltétele. Mindazon tényezők, melyek ezen kitüzött czélt elősegitik, az országos kormány és lakósai védelmében kell, hogy részesüljenek.

Hazánkban, mint ezidőszerint még mezőgazdasági államban, az országnak érdeke, hogy a mezőgazdaság jogos kivánságait támogassák, fejlődését biztositsák. Midőn azt teszik, egyszersmind közgazdaságunk egész gépezetei részére tartjuk meg a szabad müködést. Ha nálunk a mezőgazdaság pang, azt megérzi az ország kereskedelme és minden más kereseti-ága.

Ezen megdönthetetlen igazságokat ösmerte fel Nagyméltóságod, midőn mezőgazdaságunkat kitelhető módon fejleszteni törekszik, de kapcsolatosan és szemmel tartva minden közgazdasági érdek kellő érvényesülését.

Ezen, Nagyméltóságod által követett müködési irányban látjuk mi is a hazánk boldogulásához vezető egyetlen utat, azért kivánunk jelen feliratunkban tanuságot tenni arról, hogy Nagyméltóságod politikai irányát helyeseljük, abban megnyugszunk, annak ezen czélzattali tovább folytatását kérjük.

Továbbá, mivel Nagyméltóságod müködésében, midőn mezőgazdasági érdekeinket megvédeni és az azokkal összefüggő jogos kivánalmakat megvalósitani igyekszik, némely helyről megtámadtatásoknak van kitéve, megragadjuk az alkalmat, ennek ellensulyozására és bizonyitására azon ténynek, hogy országunk nagy többsége Nagyméltóságoddal tart, személye iránt bizalommal és ragaszkodással viseltetik.

Maradtunk

a nagyméltóságu miniszter urnak, hazafiui üdvözlettel

Nemes Kolozsmegye közgyülésének tagjai.

— **Kolozsvármegye üdvözlete gr. Pálfy Jánoshoz.** Gyárfás Benedek inditványára Kolozsvármegye mai közgyülése egyhangu lelkesedéssel kimondta, hogy id. gróf *Pálfy* János nagy alapitványáért táviratilag üdvözli. A távirat szövege a következő:

„Nagyméltóságodnak azon fejedelmi alapitványa mely ugy az áldozat nagyságát valamint a czél magasztosságát tekintve, hazánk kultur történetében ugyszólva páratlanul áll — vármegyénk közönségét a legmélyebb tisztelettel és legigazibb hálával töltötte el; s midőn ezt közgyülésünk egyhangu határozata képpen szerencsések vagyunk közölni — óhajtjuk, hogy e honfiui sziv még hosszu időkig lobogjon — példát adván az ujabb nemzedéknek arra, hogy a hazát miként igazán szeretni.“

— **Egy iskola ünnepe.** A brassómegyei hosszufalusi áll. polgári iskola november hó közepén ünnepies módon avatja föl diszes épületét, melyet a közoktatásügyi kormány nagy áldozatkészséggel emelt. Ugyanekkor leleplezik néhai Molnár Viktor hosszufalusi ág. ev. lelkésznek arczképét is, kegyeletes megemlékezésül hazafias tevékenységeért, melyet az elhunyt lelkész a polgári iskola létesitése érdekében kifejtett. Az iskolaavató ünnepélyre Molnár Viktor miniszteri tanácsos is le fog utazni, akinek sok érdeme van abban, hogy a hazafias hivatást teljesitő iskola uj és előkelő hajlékot kapott.

— **A kolozsvári vakok intézetének.** Báró Offermann Győző Schrattenthalból Dr. Fischer Lajos hélybeli ügyvéd utján 200 koronát küldött a vakok intézete javára. Fogadja a nemesszivü adakozó ez uton is az intézet felügyelő bizottságának hálás köszönetét.

— **Adomány Bethlen Gábor szobrára.** A nagy-enyedi Betlen kollégium az iskola dicső alapitója emlékére felállitandó szobor alapra 5000 koronát adományozott.

— **Marostordamegyei általános tanitótestület** folyó évi rendes közgyülését Marosvásárhelyt a vármegyeház disztermében tartja meg, melyre a tanitótestület tagjait és a tanügy iránt érdeklődőket tisztelettel meghivja.

— **Felültették a Budapesti Hirlapot.** A Budapesti Hirlap legujabb számának hirrovatában rövid távirati tudósitás foglaltatik, mely azt tartalmazza, hogy a kolozsvári tud. egyetemi ifjuság hétfőn este tartott közgyülésén a debreczeni jogakadémia ifjuságának ismert átiratában foglalt határozatot *szótöbbséggel elfogadta*. Konstatáljuk, hogy a nevezett lapot valaki egész egyszerüen felültette, mert a tény az, hogy az az ifjusági gyülés, mely a debreczeni átiratot tárgyalta — eredménytelenül, tehát *határozathozatal nélkül oszlott fel* s igy az átirat el, vagy el nem fogadásáról szó nem lehet.

— **A kolozsvári izr. felolvasó-egylet.** A Kolozsvárt megalakult izraelita felolvasó egyletről az Ellenzékben megjelent tudósitásra vonatkozólag dr. Eisler Mátyás főrabbi urtól, egylet elnökétől ma azt a felvilágositást vettük, hogy ő általunk érintett elnöki megnyitó beszédjében egyáltalán nem utalt a Szent Antal és más hason irányu egyletek müködésére s az izraelita felolvasó egylet létesitésének szükségét ezen egyletek müködésével nem motiválta. A főrabbi ur szerint az izraelita felolvasó-egylet eszméje már több mint 4 éves s a mult évben is tartatott már 12 felolvasás. Hogy az egylet most formaszerüen is megalakult, ennek czélja a felolvasások állandósitása mellett különösen egy kézi könyvtár létesitése. Megemlitjük még, hogy dr. Eisler Mátyás főrabbinak emlitett felolvasását az izraelita magyar irod. társulat legközelebbi évkönyve egész terjedelmében fogja közölni.

— **A király** ma reggel 6 órakor Gödöllőről Budapestre érkezett külön udvari vonaton. Ő felsége csak estig marad a fővárosban, s 8 órakor külön vonaton ismét visszautazik Gödöllőre. A felség a végleges megállapodás szerint 27-én, szombaton utazik el Gödöllőről Bécsbe.

— **Kritika az uj pénzről.** Az osztrák közoktatásügyi minisztérium állandó müvészeti bizottsága legutóbb tartott ülésén az uj huszkoronás bankjegyet birálgatta. Az általános vélemény az volt, hogy a bankjegy nem szép. Különösen határozottan hangoztatta ezt Vágner Ottó főépitő tanácsos, a ki müvészeti szempontból birálgatta az uj pénzt. Fejtegetését a bizottság minden tekintetben helyeselte. Mi mindjárt megjelenése napján kimondtuk rá, hogy nem bankó, hanem kogyakos vignetta.

— **Füzesséry aljegyzősége.** Nyitramegye közigazgatási bizottsága a minap foglalkozott Füzesséry Emil aljegyző ügyével. Arról volt szó, hogy vajjon visszahelyezzék-e Füzesséryt állásába, melyből a tátrafüredi eset miatt fölfüggesztették, vagy pedig fölfüggesztését mindaddig fönntartják, mig véglegesen be nem fejeződik a Flesch Nándor halála ügyében ellene inditott vizsgálat. Mint Érsekujvárról jelentik, a főispán szavazásra bocsátotta a kérdést és a gyülés nagy többséggel a fölfüggesztés mellett hozott határozatot.

— **Szüreti tánczmulatság Fogarason.** A fogarasi iparos ifjak önképző egylete saját pénztára javára mult vasárnap 1900. okt. 23-án a Lauritsch szálloda földszinti összes termeiben kedélyes tánczmulatságot rendezett. Este 8 órakor vette kezdetét a nagy ügyességgel és gonddal összeállitott müsor: 1. A szüretelők felvonulása dallal és zenével. 2. Villám Bandi lakodalma. 3. A szüret megkezdésének kihirdetése, ünnepélyes megnyitás. 4. Zóna-posta. 6. Szőlőtolvajok megjutalmazása. 6. A szüret befejezése és szabad lopás. A müsor számtalan szereplői közül, kik egész odaadással hozzájárultak az ünnepfényének emeléséhez, megemlitjük: Biró: Zonder Mihály, kisbiró: Bencze László, Villám Bandi: Székely Ferencz, vőfély: Debreczeni János és Tiboldi István, nyoszolyólányok Müller Zelma, Tiboldi Jolán. És számtalan pásztorleány, kik a pásztorlegényekkel karöltve egész buzgalommal fáradoztak, a postás kisasszonyokkal egyetemben a mulatság sikerén. A müsort nagyon szépen emelték a szebbnél szebb énekek. Mit valóban egész preczizitással adtak elő és még annál is szebb táncz, mit a lakodalmasok lejtettek. Az ünnepélynek meg volt ugy erkölcsi, mint anyagi legjobb eredménye. Tekintetbe véve a nagyon tetemes kiadásokat, mindannak daczára 110 korona tiszta hasznot eredményezett a mulatság. A négyest 100 pár tánczolta, ott voltak a város és megye notabilitásai, a hadsereg tisztikara, kivétel nélkül mind és a legnagyobb rokonszenvvel mulattak együtt egész hajnali 5 óráig, mikor a banda rázenditette a Rákóczyt.

Ezen mulatság egy valóságos magyar mulatság volt, egy missiói cselekedet a maroknyi magyarság részéről, ide a sok oláh és szászság közé beékelve. Életjelt adott ismét magáról és megmutatta, hogy életre képes s hogy elnyomni a tulnyomó erő által nem engedi magát s léteért küzd és küzdelme fényes sikert aratott.

— **Igazságügyi kinevezések.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére dr. *Tarnai* János budapesti itélőtáblai birót a Kuriához számfeletti biróvá, *Skultéty* István budapesti ügyészségi alügyészt a beszterczebányai ügyészséghez ügyésszé, dr. *Stoevesandt* Győző fiumei törvényszéki és dr. *Benyovits* Lajos, az igazságügyminiszteriumhoz berendelt budapesti VI. kerületi járásbirósági albirot a fiumei törvényszékhez birákká, dr. *Pintér* József nagykikindai járásbirósági albirót a kalocsai ügyészséghez alügyészszé, dr. *Szabó* Lajos győri törvényszéki jegyzőt a fehértemplomi, Gál Lajos szabadkai törvényszéki jegyzőt a sátoraljaujhelyi törvényszékhez, *Keresztény* Gyula kulai járásbirósági aljegyzőt a hodsági járásbirósághoz, Héczey Lajos kolzsvári törvényszéki aljegyzőt az ottani, végül Rédly Károly budapesti törvényszéki aljegyzőt a szolnoki törvényszékhez albirákká nevezte ki.

— **A borfogyasztás fokozásáról.** A Borászati Lapok pályázatot hirdetett egy olyan dolgozatra, mely a borfogyasztás növelésének kérdését tárgyazza. A szerkesztőséghez e pályázat folytán beérkezett egy megfejtés, mely szerint a kérdés megoldása igen egyszerü volna: „Csukják be a pálinkaüzleteket tulajdonosukkal együtt s a borfogyasztás emelkedni fog.“ Ki meri tagadni, irja a „Borászati Lapok“, hogy a jókedvü iró az igazsághoz igen közel jár?

— **Szégyelje magát két kolozsvári füszerkereskedő,** (neveket ezuttal nem emlitünk), a kik daczára annak, hogy a magyar czukor gyárak produktuma szebb és jobb minőségü, mint az osztrák gyáraké, mégis Osztrauból (Ausztria) hozatják a koczka czukrot és csupán azért, mert ez a gyár titokban számlára nem jegyzett kedvezményt ad nekik, a rosszabb osztrák koczka czukrot erőszakolják a vevőkre és azt akarják divatossá tenni. A közönség ne üljön fel ezeknek a kereskedőknek, mert a magyar készitményü koczka-czukor tartalma több, testre nézve az osztráknál valamivel kisebb, egy kilóban tehát több koczka van és igy a magyar czukor jobb is, igazságosabb is.

A legnagyobb óvatossággal és körültekintéssel járjon el a közönség a czukor vásárlásnál. S ha tapasztalja, hogy osztrák czukrot kinál valamely kereskedő, többé ne vegyen semmit abból az üzletből, mert a mióta hazai czukorgyáraink eleget tudnak termelni, a legnagyobb gyámoltalanság, ha engedjük magunkat a füszeresek által becsapatni, kiket az osztrák gyárok jutalékkal kenyereznek le, hogy tönkre tegyék a magyar ipartermelő gazdákat, valamint a hazai czukoripart. Ha a füszeres kereskedő hazafiatlan és ravasz, a közönség legyen első vigyázó és okos s ne engedje magát megcsalni és az osztrák gyárak szolgálatába állittatni. F két kereskedő, a ki az osztrák gyárakat támogatja, köszönje meg, hogy most névleg ki nem irjuk és szégyelje magát.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ távirati, telefon tudósitásai és sürgöny-levelei.

Tifusz járvány.

Arad, okt. 24.

Kurticson a tifusz járványosan pusztit; naponta 4—5 haláleset fordul elő. A hatósági intézkedéseket a román lakosság nem tartja be. Félő, hogy a veszedelem tovább terjed.

Tüzhalál.

Debreczen, okt. 24.

Szatmári Miklós vinczellér házát a mult éjjel ismeretlen tettesek felgyujtották. A ház leégett és odaégett Szatmári neje is. A férj sulyos égési sebeket kapott.

Vikár Béla előadása.

Déva, okt. 24.

Vikár Béla az E. K. E. felkérése folytán e hó 21-én Déván a kolozsvári Mátyás ház és Kárpát egyleti muzeum javára előadó estélyt adott.

Gyilkosság.

Debreczen, okt. 24.

Debreczen határán e hó 17-én halva találták Szilágyi István ondódi tanyás gazdát. **A feje fejszével ketté volt vágva** és zsebei kiforgatva. A csendőrség azonnal megindította a nyomozást, a mely eredményre vezetett. A gyilkost ugyanis Tóth János m.-csáthi napszámos személyében Miskolczon **eltogták.** Tettét beismerte s azt is bevallotta, hogy Szilágyitól 40 koronát rabolt el. A gyilkost Debreczenbe szállitották.

Visszatért orosz katonák.

Pétervár, okt. 24.

A Novoje Vremjá-nak jelentik Szretenszkből 20-iki kelettel: Szeptember 28-án 22,000 tartalékos tért vissza Kinából. Hat ezer ember gőzhajón érkezett Szretenszkbe. Minthogy az Amur folyón okt. 19-ike óta szünetel a hajózás, 3000 tartalékosnak Pokorvka alatt ki kellett szállnia a hajókból. A Silka folyó mentén élelmező állomások vannak, a melyek bőven el vannak látva meleg ruhákkal és élelmiszerekkel.

A horvátok — barátjaink.

Zágráb, okt. 24.

A mai Agramer Zeitung vezérczikkben foglalkozik a Budapesti Hirlap-nak Horvátországról szóló vasárnapi czikkével és megelégedéssel konstatálja, hogy Horvátországban rokonszenvesen fogadták ezt a czikket, mert benne a nevezett lap szembeszállt azokkal a magyar lapokkal, a melyek a horvátokban csak Magyarország ellenségeit látják, holott a horvátok többsége *legjobb barátja Magyarországnak.* (Igazán?)

Blaháné a siroknál.

Budapest, okt. 24.

Blaháné tegnap délelőtt felkereste a kerepesi temetőben *Tóth* Ede és *Szigligeti* Ede, délután pedig az ujpesti temetőben *Tamássy* József sirját, s ezekre tette le a jubirális előadáson kapott koszoruit. A müvésznő mindenik sirnál letérdelt és imádkozott.

Darányi ebédje.

Budapest, okt. 24.

Darányi Ignácz földmivelésügyi miniszter tegnap az Országos Kaszinó emeleti disztermébe ebédre hivta meg a vasmegyei gazdasági egylet küldöttségét. A fényesen teritett asztalnál az asztalfőn a házigazda foglalt helyet jobbján Széll Kálmán miniszterelnökkel, balján Ernuszt Kelemennel, a főrendiház alelnökével. A miniszterelnök jobbján Reiszig Ede vasmegyei és Bárdosy Jenő sárosmegyei főispán a prezidiummal szemben Széll Ignácz belügy; Vörösmarthy Béla igazságügyi és Kiss Pál földmivelésügyi államtitkárok foglaltak helyet. Jelen voltak az ebéden még Rupprecht Tasziló, Cherner Antal Kőfalvy Vidor, Ernuszt József, Takács Ferencz, Csifféry József, Szabó Ernő, Mező Gyula, Rőszler Károly, Dorner Károly, dr. Maróthy László, Gotthard Sándor, Förster Ottó és Kaffer Béla küldöttségi tagok és Győry miniszteri titkár.

A felköszöntők sorát Darányi miniszter nyitotta meg, a ki meleg hangon tartott lelkes beszédben éltette a miniszterelnököt, utánna Ernuszt Kelemen emelt poharat és Darányi földmivelésügyi minisztert a magyar gazdasági kulturának nagy tehetségü vezérférfiát s a magyar gazdasági érdekek erős támaszát lelkes beszédben köszönti föl.

Széll Kálmán miniszterelnök a küldöttség viharos ovációi között szólalt fel és beszédében hangsulyozta, hogy ezuttal a miniszterelnököt a küszöbön kivül hagyta és most mint Vasvármegye fia szólal fel, azon földért, a melyről politikai pályafutása kiindult s melyhez eltéphetetlen kötelékek fogják örökre csatolni. Háromféle jogczime van, hogy felszóljon a mai ünnepi manifesztáció alkalmából s ezeknek egyike az, hogy nyilvános pályafutását épp a vasmegyei gazdasági egyesület kebelén kezdte meg, midőn az 1866-ik évi nagy fagy alkalmából alakitott inséği bizottmány jegyzője első lépését tette meg a közszolgálat terén. Ezenkivül a kegyelet kötelékei is csatolják az egyesületihez, mert boldogult atyja egyike volt a vasmegyei gazdasági egyesület legelső elnökeinek. További kettős jogczime az, ki barátja és kedves munkatársa a földmivelésügyi miniszter Ernuszt Kelemen, a ki azoknak élén áll, a kik hozzá legközelebb állanak, főtényezői a mai jelentőség teljes ünnepnek, kiket mint vasmegyei s mint miniszterelnök a kormány nevében szivszerint üdvözöl s kivánja azt, hogy elvében, politikai — hitvallásban és tendenciában szivben és lélekben mindenkor egy közös gondolat füzzön össze és a mi szeretetünk és bizalmunk által övezve az Isten öket sokáig éltesse. (Hosszantartó, zajos éljenzés.)

Bur háboru.

Budapest, okt. 24.

Fokvárosból jelentik, hogy French még mindig küzd.

Nagy sikasztás.

Budapest, október 24.

A new-yorki *National Bank* pénztárosa, Alvord, közel egy millió dollárt sikkasztott és megszökött.

Párbaj.

Budapest, okt. 24.

Porzsolt Kálnán és Hentaller Lajos közt a párbaj tegnap folyt le a honvéd lovassági laktanyában.

Egyszerre löttek, de nem talált. Nem békültek ki.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Kereskedelmi tanfolyamot végzett nő, ki a **magyar** mellett lehetőleg a **német** nyelvet is birja, **irodába felvétetik.**

Czim a kiadóhivatalba. 2—2

Van szerencsém tisztelt hitfeleim tudomására hozni, hogy **Egyetem utcza 8. szám alatt** (Egyetemi templom átellenében)

Kóser vendèglőt nyitottam.

Havi előfizetések elfogadtatnak.

Szives pártfogásért esd

Salamon Hermán,
vendéglős.
2—2

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

A

„Vereskereszt"-szálloda

és korcsma-üzlet teljes berendezéssel azonnal eladó.

Nagy amerikai jégverem tágas udvarral Külmonostor-utcza 24. sz, alatt azonnal **bérbe**adó. Ugyanott esetleg 2 szoba, 2 konyha, istálló és kocsi-szin is **kiadó.**

Értekezhetni Engelman Herman borkereskedőnél Kolozsvárt a városi sörházban, Óvár 9-ik szám alatt. 1052. 2—3.

Ügynökök

felvétetnek magas jutalék, esetleg fix fizetés mellett

Péterffy Mórnál

Nagy-utcza 105. sz. 1022. 3—3.

A női kézimunkák

összes nemeiből a legszebb és legdusabb választék található

Ákontz Sándor

női kézi-munka és rövidáru üzletében,

a hol minden pénteken nagy **kiállitás.**

1018. 4—8.

Első magyar kávébeviteli üzlet

Gál János Fiume.

Ajánlja az alábbi fontos háztartási czikkeket **tiszta, jó** és **valódi** minőségekben, **elvámolva** és bárhova **bérmentesen** szállitva minden egyéb költség nélkül.

KÁVÉ. Rendelésnél kérem a szám megjelölését.

		5 kiló
1.	*Santos*, természetes, jó izü elsőrendü min.	6 frt 50 kr.
3.	*Rio lavé*, nagyon szép, igen ajánlható —	7 frt — kr.
5.	*Salvadore*, igen erőteljes, kiadó — —	7 frt 50 kr.
7.	*Nyugatindiai* finom, szép, erős — — —	8 frt — kr.
9.	*Guatemala*, finom, apró, zamatos — —	8 frt 50 kr.
11.	*Jamaika*, kiváló finom faj, igen jóizü —	8 frt 90 kr.
13.	*Portoricco*, finom világos — — —	8 frt — kr.
15.	*Portoricco*, legfinomabb, nagy szemü, erős	9 frt 25 kr.
17.	*Ceylon*, igen nemes faj, nagyon erős —	9 frt 50 kr.
19.	*Kék jáva*, nagy szemü, létező legfinomabb	10 frt 25 kr.
20.	*Cuba*, természetes, erőteljes — — —	7 frt 50 kr.
21.	*Cuba*, aprò szemü, finom — — —	8 frt 25 kr.
23.	*Cuba*, közepes szemü, finomabb — —	8 frt 75 kr.
25.	*Cuba*, nagy szemü, még finomabb —	9 frt 50 kr.
27.	*Cuba*, egész nagy szemü, létező legfinomabb	10 frt 25 kr.
29.	*Arany jáva valódi*, sárga zamatos — —	9 frt 25 kr.
31.	*Mocca, val. arábiai*, zamatos aprò szemü	9 frt 50 kr.
33.	*Gyöngy*, nagyon szép, igen finom faj —	8 frt 75 kr.
35.	*Gyöngy*, nagyszemü, kiváló finom, erős létező legfinomabb — — — — —	10 frt 50 kr.
36.	*Libéria*, sárga, óriás szemü — — —	8 frt 25 kr.

Eredeti behozatal.

TEA.

	Kimérve Kilója	Csinos dobozokban. ¼	⅛	1/16 kiló
Suchong, nagy levelü, finom	3.50	1.15	—.60	—.33 kr.
Mandarin, finomabb, erős	5.50	1.65	—.85	—.45 kr.
Imperial, igen finom	6.—	1.74	—.90	—.48 kr.
Császár keverék, zamatos	6.50	1.85	—.95	—.50 kr.
Pecco virág, fehér gyenge	8.50	2.35	1.25	—.65 kr.
Orosz karaván, kül. finom	11.—	3.15	1.70	—.85 kr.
Indiai tea, létező legfinomabb	12.—	3.30	1·80	1.— kr.

A tea árai, a kinai zavargások következtében mintegy 30—50 százalékkal emelkedtek, de roppant nagy készletem miatt, azokat még most is a **mult évi alacsony** árakban szolgálom ki. Az indiai teánál zamatosabb és finomabb áru forgalomban nem létezik.

RUM. Ezekből 3 üveg á 07. lit. **5 kiló** képez egy postacsomagot. 3 üveg

Cuba, családi rum, finom erős — — — —	3 frt 30 kr.
Brasiliai ó, igen jó izü — — — — —	4 frt 50 kr.
Jamaicai rum, valódi, kiváló finom Londonból	6 frt 75 kr.

A **tea** tetszés szerinti mennyiségben a kávéhoz vagy a rumhoz csomagolva rendelhető.

A rendelményeket **saját érdekemből** kifolyólag is szigoru pontossággal teljesitem a miről czégem jóhirneve is kezeskedik.

Gál János, Fiume.

1006. 4—40 Levélszelvény 68 sz.

Világ-Panoráma

elsőrangu mükiállitás!

Kolozsvártt, Szentegyház-utcza 1a. sz. alatt.

Október 21—27-ig.

Mexico. Zacatecas és Queretaro.

Minden vasárnap uj sorozatok!!

A Világ-Panoráma nyitva van **mindennap** reggel 9 órától déli fél 1 óráig és délután fél 2 órától esti 10 óráig.

Belépti dijak: Felnőtteknek **20** kr. Tanulók, gyermekek és katonák (őrmestertől lefelé) számára **10** kr.

Kiváló tisztelettel

740. 58—0. **az igazgatóság.**

Uj czukrászda!

Wesselényi Miklós-utcza 26. szám alatt.

Uj czukrászda.

Van szerencsém tisztelettel tudatni a nagyérdemü közönséggel, hogy **Kolozsvárt, Wesselényi Miklós-utcza 26. szám alatt,** Kerekesféle házban, a mai kor igényeinek megfelelő

Czukrászdát

nyitottam, hol mindennap legfinomabb czukrászati sütemények, ugymint naponta friss iróstészták, krémes, almás stb. bélesek, finom torták, linczi- és mandula sütemenyek, ugyszintén dessert, thea és Kugler-sütemények kaphatók.

Továbbá krémek, sulczok, fagylaltok és finom torták készitésével megrendelés utján pontosan szolgálok.

Vidéki megrendeléseket gyorsan, pontosan és jutányosan eszközlök.

Kaphatók továbbá a legfinomabb bel- és külföldi **likörök**, Dessert és Assuborok poharanként is. *Előfizetések:* 1 nagy kávé 1 kiflivel havonta 6 korona.

Uj czukrászdai üzletemet a n. é. közönség becses jóindulatába ajánlva és szives pártfogását kérve, maradtam

Kiváló tisztelettel

Gyurka Béla,

1051. 1—6. czukrász.

Wesselényi Miklós-utcza 26. szám alatt.

Uj czukrászda!

Lemez koszoruk! Egy koronáért!

Lemez koszoruk! Egy koronáért!

Van szerencsém a b. koszoru vevő közönséget értesiteni, hogy

olcsó lemez-koszorukat

a

LAKATOS JÓZSEF

koronás áruházában

lehet vásárolni.

Már egy és két koronáért igen szépek kaphatók.

Tiszteletteel felhivom a b. vevőközönség szives figyelmét.

Lakatos József,

koronás-áruház tulajdonos.

Deák Ferencz-utcza 15. szám.

1016. 3—5.

Koronás áruház.

Lemez és gyöngykoszoruk.

Bárki lakását saját kényelme szerént ugy választhatja el **sodronyháló gyors fallal,** a hogy akarja, ha

Bertha Mihály

szobrászhoz

ordul, lehet fürdőszobát, closett falat, mennyezetet a legegyszerübb megoldással készitetni.

Kitünőnek bizonyult, fényesen bevált eddig teljesitett munkám, az uri casinó ebédlő felülvilágitóval, mennyezettel, nagys. Lechner tanár ur modern palotájában csillagboltozat, függő arcad, Ferencz József tud. egyet. vegytani intézet függő lépcsőfal, orsz. Károlina kórház padláson raktár helyiség, Felsőbb leány-iskola falak, Haller ház, stb. stb.

A falakba ajtó, ablak, tetszés szerint alkalmazható, falak vastagsága 5—8 cm. rendkivülileg erős. A czég készit szobrász munkát belső és külső diszitésnek bármilyen anyagból, utóbbi munka a Haller-ház homlokzata.

Az üzlet fennáll 1883. óta postakert-utcza 3. sz. (saját ház) Kolozsvárt. 1008. 4—24.

UJ ŰZLET. **UJ ŰZLET**

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁSI FORRÁS.

Wesselényi Miklós-utcza 6. sz. a.

Czipő-, kalap-, férfi és női divat-üzlet.

Nagy raktár bel- és külföldi **férfi-, gyermek czipők** és **kalapokban, ingekben, gallérokban, kézelőkben, nyakkendőkben** és **minden** e szakba vágó **czikkekben.**

Midőn a nagyérdemü közönség becses figyelmét uj üzletemre felhivni bátorkodom, a legszolidabb árakról is biztositva s a nagyérdemü közönség nagybecsü támogatását kérve vagyok

Mély tisztelettel **LANDAU MÓR.**

1038. 2—15.

KIADÓ

Ferencz József-ut 5. és **7.** szám alatt 3 szobás kényelmes lakások vizvezetékkel.

Monostor-utcza 55. szám alatt egy 7 szobás uri lakás istállóval és kerttel

Eladó Kőmáli szőlő-ut 2/e sz. ház szép kerttel.

Eladó Majális-utcza 7e számu ház kerttel.

Értekezhetni a kiadás végett Ferencz József-ut 5. szám a. a házmesternél, az eladás végett pedig Bányai Sámuel és Fia Mátyás-téri üzletében. 654. 28—30.

Nehány külső hivatalnokot

keres állandó és jól jövedelmező alkalmazás mellett előkelő népszerü biztositó intézet.

Más szakmabeli ajánlkozók alaposan kiképeztetnek.

Ajánlatok Kolozsvárra (Benigni palota, biztositási iroda) intézendők. 1001. 12—20.

NEUMANN M.

Kolozsvár, Mátyás király-tér 15. sz.

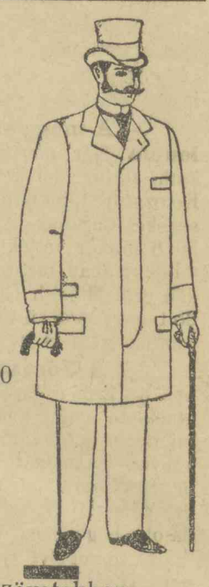

Városi és utazó bunda.
Gazdasági kabát szőrme béléssel.
Téli kabát.
Felöltők.
Havelok.
Ulster.
Raglan.
Férfi öltönyök.
Fiu- és gyermekruhák.

1053.1—10

Külön osztály méret szerint, nagy választék angol, franczia- és hazai szövetekben.

Kèpes árjegyzèk ingyen és bérmentve.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!!!

KOZEL F. JÓZSEF

kályharaktárában

Kolozsvárt, Unio utcza 20. sz.

(Redouttal szemben)

állandóan 300—400 darab kályha készletben van, melyek ugy szépség mint minőség tekintetében felülmulhatlanok s az eddig teljesitett nagyobb megbizások teljes biztositékot nyujtanak arra, hogy a nagyközönség további megbizásai is ép ugy mint azelőtt a legnagyobb szakértelem és pontosság mellett fog eszközöltetni.

Minden háziasszony szives figyelmébe: **„Stella"** linoleum szobapadlómáz felülmul minden e czélra eddig használt festéket, higságnál fogva a legtakarékosabb, szine tartós és ellentálló. Kapható minden helyi füszer és vaskereskedésben. — „Stella" vegyészeti gyár **Lederman D.** Budapest, VII. Dohány-utcza 81.

Pénzkölcsön

földbirtokokra, bérházakra I. II. helyre kedvező föltételekkel nyerhető. Fölvilágositást ad szivességből **Gerő A.** volt tkptári igazgató Budapest VII. Nefelejts-utcza 8. szám.

HEVESI JÓZSEF

müasztalos

Gyár-utcza 8. szám.

elvállal mindenféle asztalos munkát és fapadozatot.

Nagy raktárt tart:

kitünő minőségü, gőzben száritott **parkettekből.**

Telefon **136.**

Jó munkáért kitüntetve

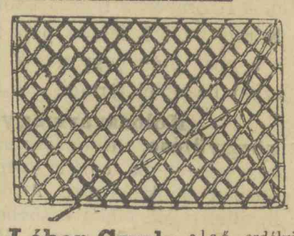

Léber Gyula első erdélyi sodronyszövet fonat- és szitaáru gyára Kolozsvárt **Torda-utcza.**

Az összes 50,000 nyeremény JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben:

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő.		Korona
1	jutalom	600000
1	nyer. à	400000
1	„ „	200000
2	„ „	100000
1	„ „	90000
1	„ „	80000
1	„ „	70000
2	„ „	60000
1	„ „	40000
5	„ „	30000
1	„ „	25000
7	„ „	20000
3	„ „	15000
31	„ „	10000
67	„ „	5000
3	„ „	3000
432	„ „	2000
763	„ „	1000
1238	„ „	500
90	„ „	300
31700	„ „	200
3900	„ „	170
4900	„ „	130
50	„ „	100
3900	„ „	80
2900	„ „	40
50,000	nyer. és jut. összegben	**13.160.000**

Nyujtsunk kezet a szerencsének!!

Már sokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjegygyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel biró magy. kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb ujból megkezdődik.

100,000 sorsjegyre **50,000**

pénznyeremény jut, tehát az oldaltálló nyereményjegyzék szerint a sorsjegyek **felét pénznyereménynyel** huzzák ki és egy külföldi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben

egy millió korona.

Egészben **tizenhárom millió 160,000 korona** lesz ki huzva és az egész vállalat **állami felügyelet alatt áll.**

Az **eredeti sorsjegyek** tervszerü árai az I. osztályhoz:

egy nyolczad	frt —.75	vagyis	1.50 korona
egy negyed	frt 1.50	vagyis	3.— korona
egy fél	frt 3.—	vagyis	6.— korona
egy egész	frt 6.—	vagyis	12.— korona

utánvét mellett vagy az összeg **előzetes beküldése** ellenében. Hivatalos tervezet dijtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. október hó 28-ig

hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa.

BANKHÁZ

Budapest, V., Váczi-körut 4|a.

Fiókbankházak: **IV., Muzeum-körut 11.**
VI., Erzsébet-körut 54.

Sok és nagy nyereményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három és félmillió koronát. 974. 3—4.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. és TÁRSA főelárusitók Budapest.**

Kérek részemre.....I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervezettel együtt küldeni.

Az összeget .... korona összegben (utánvételezni kérem / postautalványnyal küldöm.) A nem tetsző törlendő.

Pontos czim

Nyomatott Magyary Mihály nyomdájában, Kolozsvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.